

Preken 1. s i faste

22. februar 2015

Kapellan Elisabeth Lund

Halleluja

Det står skrevet i evangeliet etter Matteus i det 16. kapittel:

Fra da av begynte Jesus Kristus å gjøre det klart for disiplene sine at han måtte dra til Jerusalem, og at de eldste, overprestene og de skriftlærde skulle la ham lide mye. Han skulle bli slått i hjel, og den tredje dagen skulle han reises opp.

22 Da tok Peter ham til side og ga seg til å irettesette ham: «Gud fri deg, Herre! Dette må aldri hende deg.» 23 Men Jesus snudde seg og sa til Peter: «Vik bak meg, Satan! Du vil føre meg til fall. Du har ikke tanke for det som Gud vil, bare for det som mennesker vil.»

Slik lyder det hellige evangeliet

Halleluja

Hvordan hadde troa vår vært hvis Jesus hadde hørt på Peter?

Hvis Peters bekymring hadde fått Jesus til å gå en annen vei.

Hvis Jesus hadde droppa å gå mot Jerusalem, mot lidelsen, mot korset og døden.

Hva hadde det gjort med troa vår, og med livet vårt?

Jesus hadde blitt frista før, til å velge den enkle veien.

Etter at Jesus ble døpt, fastet han i 40 dager og 40 netter, i ørkenen.

For å forberede seg til gjerningen sin.

Der blir han også fristet av djevelen. Tre ganger.

Den siste gangen tar djevelen med seg Jesus opp på et høyt fjell og viser ham

alle verdens riker og herligheter.

Djevelen sier: "Alt dette vil jeg gi deg dersom du faller ned og tilber meg".

Jesus svarer: "Bort fra meg, Satan! For det står skrevet: Herren din Gud skal du tilbe, og ham alene skal du tjene". Da forlot djevelen ham.

Jesus hadde valgt side. Han ville tilbe og tjene Gud, og dermed takket han nei til den enkle veien til makt over alle verdens riker og herligheter.

Like etter teksten om Jesus i ørkenen, skiver Matteus på gresk: Apo tote.

Det betyr fra da av, og markerer at noe nytt begynner.

Fra da av begynte Jesus å forkynne: "Vend om, for himmelriket er kommet nær".

Så fortsetter Matteus å fortelle om at Jesus skaffer seg disipler, og han holder taler, helbreder og møter mennesker med godhet. Himmelriket har vind i seilene, og det er lett å henge seg på og bli med Jesus der han går framover og der himmelriket vokser rundt ham.

De går fram mot evangeliets høydepunkt i Matt 16, der Peter kaller Jesus for Messias. Jesus står på en ny høyde med alle verdens riker og herligheter foran seg.

Han er Messias. Han er konge.

Men han pålegger disiplene å ikke si til noen at han er den kongen jødene venter på.

Så kommer et nytt Apo tote, som innleder preteksten i dag.

Fra da av begynte Jesus Kristus å gjøre det klart for disiplene sine at han måtte dra til Jerusalem.

Det skjer et vendepunkt i evangeliet.

Til nå har veien vært lett.

Fra da av begynner vandringen mot Jerusalem. Nå begynner Jesus å forberede disiplene på hvorfor han har kommet.

Jesus følger egentlig en god pedagogikk. Det kan være lurt å forberede folk på hva som skal skje i framtida, så det ikke kommer så brått på. Vi kan trenge det. Det kan være vanskelig å omstille seg sånn på sekundet, eller på dagen noen ganger. Noen av oss trenger tid til å innstille oss på at noe blir annerledes enn det vi har sett for oss.

Nå sier Jesus dette for første gang, og så kommer han til å si det like tydelig to ganger til før de kommer til Jerusalem. Men jeg vet ikke om disiplene hørte så godt etter.

Jesus forteller i hvert fall disiplene hva som kommer til å skje. Han forteller dem sannheten. For å forberede dem.

Han gjorde det klart at han **måtte** dra til Jerusalem. Dette måtte, er på gresk **dei**, som i det nye testamentet stort sett alltid er brukt der det fortelles om hva som er Guds plan. Det ligger en guddommelig nødvendighet i det Jesus sier.

Det er ikke til å komme utenom. Han måtte.

Likevel ligger det en fristelse der, kanskje også i Jesus, til nettopp det å gå utenom.

Til å svikte.

Til å velge den enkle veien. Den veien som ikke går mot Jerusalem.

Veien mot Jerusalem, mot lidelsen, er veien rett inn i det vonde. Det er veien mot menneskers liv. Det er veien mot våre plager og svakheter. Mot vårt mørke. Å gå på den veien er å gå mot sannheten. Det er å leve ut kjærligheten til "disse mine minste". Det er å elske, og det er å sette mennesker fri.

Jesus velger den veien. Han går ikke utenom.

Peter følger Messias. Da Jesus nettopp spurte hvem disiplene sier at han er, svarte Peter: "Du er Messias, den levende Guds Sønn", og Jesus sa at det hadde ikke kjøtt eller blod åpenbart ham, men hans Far i himmelen.

Peter hadde hørt på Gud.

Jødene venta på Messias, og Peter hadde nok de samme forventinger til Messias som de fleste andre jøder. Han skulle komme som en frelserkonge som befridde jødene. En sterk og mektig konge som seiret over undertrykkerne. Peter følger Messias, og han har et bilde i hodet av hva det innebærer.

Når Jesus nå begynner å snakke om lidelse og død, virker det som det går i svart for Peter. Det passer ikke inn i hans bilde.

Han vil ikke høre, han vil ikke ha noe av det.

Han tror han vet bedre enn Messias hvor veien skal gå.

Derfor tar han Jesus til side og sier:

"Gud fri deg, Herre! Dette må aldri hende deg".

Peter elsker Jesus. Han vil følge Jesus, men han har en farlig kombinasjon av hengivelse til Jesus, og uforstand om hva som er Guds vilje.

Peter vil ha en Messias som seirer. Han vil ha suksess. Han vil gå fra seier til seier. I dette øyeblikket er Peter en herlighetsteolog. Han trodde at å spille på lag med Messias måtte bekreftes med et godt liv, med en lang og lovende framtid uten lidelse, nederlag og død.

Det er en velment protest han kommer med, men den fungerer som en gjentakelse av djevelens fristelse i ørkenen.

Kanskje det er fordi Jesus kjenner på den fristelsen, at han reagerer så sterkt:

"Vik bak meg, Satan"! Sier han til sin venn Peter.

Vi kan kjenne sjokkbølgen helt fram til oss i dag.

Hvorfor er Jesus så grusom i ordvalget?

Kanskje Jesus måtte ta hardt i, for å plassere disse ordene, denne fristelsen til å gå utenom veien, der den hører hjemme.

På gresk sier Jesus: hypage opsia mou,

det kan bety både **vik bak meg** og **vik fra meg**. Det har en dobbel klang.

Jesus gjentar avvisningen av djevelen i ørkenen: vik fra meg.

Og til Peter sier han: vik bak meg. Peter skal ikke gå foran. Han er en etterfølger, han kjenner ikke Guds vilje, og han har sin plass bak Jesus.

Det er Gud, det er Jesus, som vet hvor veien går. Ikke Peter.

Rett etter prekenteksten sier Jesus: "Om noen vil følge etter meg, må han fornekte seg selv og ta sitt kors opp og følge meg".

Nå er det fastetid, en tid der vi kan forberede oss til påske.

Vi kan se hvor Jesus går. Se hva som er Guds vei, den som alltid går mot menneskene.

Og vi kan se hva som er vår vei.

Hvor går vi? Følger vi Kristus på den veien?

Vi kan bruke fastetida til å spise mindre, shoppe mindre, se mindre TV, legge bort mobilen mer og gi mer penger til de som trenger det. Det er selvfølgelig bra, men jeg tror det er viktig å se hvor vi går, hvor vi vender oss.

Ikke bare nå i fastetida, men i livet vårt.

Går vi etter Kristus mot Jerusalem, eller går vi mot å alltid tenke på bare vårt eget beste? Søker vi mest mot makt, innflytelse, rikdom, respekt og status?

Fastetida kan brukes til å samordne vår vei med Guds vei. Så langt det er mulig.

Den daglige omvendelse handler om å vende oss mot menneskene.

Det å vende oss mot Gud, og følge Kristus, er det samme som å vende oss mot menneskene. Mot hverandre, i kjærlighet. Ikke for å følge mennesker, men for å følge Jesus på hans vei mot Jerusalem. Mot lidelsen, og mot alt som er sant om menneskelivet.

Arild leste fra 1. Mos i sta, om Kain som blir sint på Herren og ser ned. Gud sier: "Hvis du vil gjøre det gode, kan du se opp, men hvis du ikke vil gjøre det gode, ligger synden klar ved døren. Den ønsker makt over deg, men du skal herske over den".

Gud inviterer Kain til å velge sannhet og en åpen relasjon. Han inviterer Kain til å se opp, og møte Guds blick.

Men Kain ser ned. Han velger en annen vei, og senere dreper han broren Abel.

Å følge Jesus er å løfte blikket mot Gud, ta imot hans tilgivelse for alle svik, og på ny vende inn på veien mot det som er sant i livet. Det er å ikke gå utenom.

Det er å være elsket av en Gud som alltid kommer mot oss mennesker, og det er å elske. Det er å gå på den veien som ikke går utenom menneskers liv.

Å følge Jesus er å gå rett inn i livet.

Vi har veldig lett for å tenke sånn som Peter gjorde den gangen. At livet som kristen skal sikre oss god helse, harmonisk familie, riktig jobb osv.

For hva er ellers vitsen?

Fastetida forteller om at livet ikke går opp i en høyere mening. Den forteller om en lidende Messias. En Gud som kommer til oss. Som kommer inn i vårt liv, sånn det faktisk er. En Gud som ikke går utenom.

Vi har et valg. Vi kan velge hvilken vei vi følger.

Å gå mot Jerusalem, mot lidelsen, handler ikke om å plage oss selv.

Det handler om å ikke gå utenom mennesker som trenger oss.

Av og til er det vi som lider. Da kan vi ikke gå utenom. Da er det livet vårt.

Andre ganger kan vi velge. Når det er andres lidelse det er snakk om kan vi velge om vi vil stå sammen med dem, eller ikke.

Vi kan velge om vi ser ned, og later som vi ikke ser. Eller vi kan løfte hodet, og møte den andres blikk.

Noen ganger er det nok at noen ser. Andre ganger kan vi bidra med mer.

Vårt kall som kristne, er å ikke snu oss bort. Vårt kall er å gå etter Jesus inn i livet, sånn det er. Mot menneskene.

Det er ikke alltid det letteste livet, det som gir oss mest makt, suksess og rikdom. Men det er et sant liv som leves sammen med han som alltid kommer mot oss. Han som aldri går utenom oss. Ikke når vi har det vondt, ikke når vi svikter menneskene rundt oss, ikke når vi ser ned og strever med å løfte blikket.

Jesus valgte å gå mot Jerusalem, mot lidelse, død og oppstandelse.

Han elsker deg, og han gav alt.

I dag får vi ta imot ham i nattverden, og følge etter Jesus ut i livet.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir en sann Gud fra evighet til evighet.